

TƯỜNG TRÌNH TIN TỨC TRONG LÀNG LUẬT

Chuyến đi Nam California trong tháng này, tôi được nghe về một số "cây cỏ thụ" trong làng Luật.

GS Nguyễn Văn Canh có điện thoại cho tôi để cùng xuống Nam California ngày 2-14-11 thăm "Cây cỏ thụ" Cựu Thẩm Phán Tối cao Pháp Viên Trần Văn Liêm, và cũng là Giáo sư tại Trường Luật, Sài Gòn trước đây. Tôi đã có dịp cùng Giáo Sư Canh đến tư gia thăm GS Liêm nhiều năm về trước và cũng được hân hạnh dự chung bàn tiệc khi ông bà khoản đãi ái nữ của Giáo sư Canh lúc đó vừa đỗ Tiến Sĩ Hóa Học tại trường Đại Học UCLA và sau đó cô ấy được mời dạy học ngay tại trường này. Sau nhiều lần tiếp xúc tôi nhận thấy ông Bà Liêm rất cởi mở, thân thiện và bình dị. Qua một chặng đường dài, hết 7 giờ lái xe, từ Bắc CA đến San Diego, cuộc đi thật là mệt mỏi nhưng thú vị vì GS Canh và tôi có dịp trao đổi nhiều tin tức liên hệ đến một số cây cỏ thụ trong NGÀNH LUẬT. Vì vậy tôi được biết thêm nhiều chi tiết và nhân dịp này tôi chia sẻ cùng quý đồng môn và cựu đồng nghiệp.

Nguyên nhân của chuyến đi "Nam Hạ" như sau:

Cách đây ít lâu, chị Hội Trưởng hội Luật Gia Nam thi Hồng Vân điện thoại, để lại lời nhắn cho GS Canh là có một VIP "một nhân vật quan trọng" muốn gặp Giáo sư và xin liên lạc qua Luật Sư Lê Tất Hào. LS Hào hiện đang hành nghề tại Los Angeles. Vì không được biết nhân vật quan trọng này là ai và cũng vì bận nhiều công việc, nên GS Canh đã không có thì giờ tìm hiểu. Sau đó, LS Trần Thanh Hải, con trai thứ của GS Trần Văn Liêm điện thoại cho GS Canh, cho biết là đã xin được số điện thoại từ LS Hào, "vì số điện thoại cũ của Bác đã đổi" và "báo tin cho Bác biết là Ba cháu đã vào viện dưỡng lão. Ba cháu đã hơi lẫn nên không nhớ được điện thoại của Bác."

Ngay ngày hôm sau của cuộc hành trình, chúng tôi lái xe từ San Diego lên thành phố Temple City để thăm GS Liêm tại Baldwin Gardens Nursing Center trên đường Live Oak, về phía Bắc San Diego độ 130 miles. Đây là một viện dưỡng lão không lớn lắm nhưng sạch sẽ. GS Liêm được chăm sóc đầy đủ và luôn có một chị người Việt trông nom ở bên. Khi nói chuyện chị này phải nhắc lại vì một tai của GS Liêm không hoạt động tốt. Chị

này hỏi “Bác có nhớ GS Nguyễn van Canh không”, ông nghĩ rồi nói Có. Chị này hỏi “Bác có biết ai ngồi trước mặt không, thì nói “không.” Ông không còn nhận ra Gs Canh nữa. Quà của GS Canh cho ông thì bị hoàn lại vì ông không ăn được vì được cho ăn bằng ống IV. Trong khi đó thì ở ngoài hành lang và ở những phòng khác, những người già la lối, nói ồn ào và có những người tinh táo đi bằng walkers, xe lăn lết qua lết lại.

Trước đây tôi cũng đã có nhiều dịp thăm các “Cụ Già” ở trong viện dưỡng lão thấy đời thật là buồn chán . Từ đó tôi suy ngẫm đến đời mình sau này thì cũng thế mà thôi...Xin gửi đến quý vị bài thơ sau:

THĂM NHÀ GIÀ.

*Vào thăm nhà già thấy chán ghê;
Nhưng người còn khỏe muốn đòi về;
Ở đây chẳng khác "tù giam lỏng"
Con cháu bận việc phải bỏ bê;
Nghĩ tới cuộc đời mà ngán ngấm;
Tuổi già nhiều lúc thấy tái tê;
Mai một phận mình rồi cũng thế;
Càng nghĩ lại càng thấy ê trề !*

Vân Đình

Trong cuộc hành trình này, tôi hỏi GS Canh về các "cây cổ thụ" khác như thăm phán tối cao Pháp Viện Mai Văn An, Nguyễn Mộng Bích mà tôi được biết những vị này trước đây ít nhiều và cũng đã liên lạc mật thiết với GS Canh.

Về Thăm phán Mai Văn An, GS Canh cho biết những năm đầu di cư thì ông bà An ở San Francisco có liên lạc thường xuyên và rất là formal, hàng năm vào những dịp lễ, tết có gửi Cards thăm hỏi. Cách nay cũng lâu thì mất liên lạc không biết Ông ấy có còn ở San Francisco nữa không.

Còn về thăm phán Nguyễn Mộng Bích cũng thường liên lạc, nhất là những năm đầu tại Hòa kỳ trước đây, Bà Bích có liên lạc với GS Canh để nhờ Bà Ginetta Sagan, người bạn thân của GS Canh, là thành viên của Hội Ân Xá Quốc Tế can thiệp để LS Vũ Ngọc Truy(*) ra khỏi trại Cải tạo. LS Truy là anh bà Bích.

Kỳ sang Pháp cách đây 2 năm, một cựu Sinh Viên của GS Canh quen thân với con trai của Ông Bích báo tin cho Ông Bà Bích biết và có hẹn đến thăm. Ông Bà Bích dọn sang Pháp sau khi ông về hưu tại Hòa Kỳ vì có người con gái đang hành nghề Bác sĩ tại Paris, để trông nom sức khỏe.

Hỏi về các "Cây cổ thụ" khác của Trường Luật thì GS Canh cho biết:

Tại Paris, có một số giáo sư trường Luật, Sài Gòn sinh sống:

-Về GS Vũ Quốc Thúc: Trước đây thường xuyên tích cực tham dự những buổi sinh hoạt cộng đồng mỗi khi GS Canh sang Pháp thuyết trình. Nhưng Ngày Hoàng Sa và Trường Sa vào cuối tháng Giêng 2011 này thì GS Thúc đã không đến được và cũng từ chối lời mời dùng cơm với GS Canh do Ủy Ban Bảo Vệ Sự Vẹn Toàn Lãnh Thổ/Âu Châu tổ chức, vì Bà Thúc mới xuất viện sau 7 tuần lễ điều trị. Hàng ngày có y tá 2 lần đến trông nom Bà, nên cần sự có mặt thường trực của Gs Thúc ở nhà. GS Thúc tuy tuổi đã cao, năm nay 91 tuổi, nhưng còn khỏe mạnh và minh mẫn và nói chuyện về tình hình qua điện thoại.

Cũng xin ghi nhớ rằng tôi đã tường trình với quý vị về buổi gặp gỡ GS Vũ Quốc Thúc nhân dịp thăm Paris tháng 5 năm 2006 và được dịp dùng cơm trưa với nhị vị giáo sư tại quận 13 Paris do GS Thúc đãi.

GS Canh cho biết chỉ có Giáo sư Trần thiên Vọng đến dự buổi tiếp tân và nay GS Vọng yếu nhiều. Vắng mặt là GS Châu tiến Khương, vì Bà Khương mất trong thời gian này. Trong dịp này GS Canh có đến thăm viếng vào ngày gia đình làm lễ hỏa táng cho bà Khương. GS Khương rất khỏe mạnh, yêu đời, tinh thần thông khoáng và hứa sẽ sang Hoa Kỳ thăm.

Vị Giáo sư khác không đến được là GS Tăng kim Đông vì lý do sức khỏe.

Trí nhớ của GS Đông không còn tốt nữa.

GS Trần thị Hoài Trân vắng mặt vì bận công việc ở xa, không về kịp dù có chuẩn bị trước.

Về GS Nguyễn Cao Hách tại San Diego: Khoảng 6 tháng trước đây GS Canh có dịp đến thăm. Ông vẫn khỏe dù đã 94 tuổi và tinh thần minh mẫn, đề cập rất nhiều đến tình hình Việt nam. Kỳ này vì có chương trình đi thăm GS Liêm ở trên vùng Pasadena, LS Trần thiện Hải ở Fullerton và nhiều người khác ở Anaheim, Garden Grove và thời gian chỉ có 2 ngày, nên quá gấp rút, không kịp đến thăm GS Hách được.

Ngày dự trù đi thăm LS Trần thiện Hải phải hủy bỏ vì ngày đó LS Hải phải nhập viện để điều trị... Đến ngày thứ 2, LS Hải xuất viện nhưng cần sự nghỉ ngơi và được chăm sóc bởi người con trai là bác sĩ.

Câu chúc LS Hải mau bình phục.

Về LS Vũ ngọc Truy ở Canada.

LS Vũ ngọc Truy hiện ở Montréal. Năm nay LS Truy đã 93 tuổi. Cách đây

hơn một tháng, LS Truy có gửi tặng GS Canh cuốn hồi ký, với tên là THĂNG TRĂM. GS Canh cho biết LS Truy được trời phú cho một trí nhớ đặc biệt. Cuốn hồi ký dày gần 700 có rất nhiều chi tiết rất nhỏ về đời sống, về gia đình, qua khoảng gần 90 năm được ghi lại trong đó một cách đầy đủ.

Trí óc của LS Truy vẫn còn sáng suốt, và sức khỏe rất tốt và hoạt động hàng ngày bình thường.

(*)Tiện đây tôi cũng có lời cảm ơn LS Vũ Ngọc Truy. Ông là người đã được hội đồng LS đề cử đến “khám” và làm “Bao Cáo” khi tôi mở Văn Phong Luật sư hành nghề riêng.

Cảm ơn LS Đoàn Ý hiện ở Pháp đã giúp tôi tuyên thệ gia nhập Luật Sư Đoàn Tòa Thượng Thẩm Saigon. LS Đoàn Ý và Bùi Chánh Thời hiện ở Úc đã chỉ dẫn tôi nhiều về thủ tục và khía cạnh pháp lý nhất là những vụ kiện về dân sự.

Cảm ơn GS/LS Phan Tấn Chúc và Ngô Khắc Tịnh (Tổng Thư Ký LS Đ), cả hai vị đã qua đời, đã hướng dẫn tôi rất chu đáo về thủ tục và Phương pháp tranh luận. Sau mỗi vụ kiện, chuyên về hình sự, 2 xếp bắt họp để chỉ ra những ưu khuyết điểm để tôi học hỏi thêm. Nhờ sự hướng dẫn tận tình của các vị này mà tôi đã hãnh diện trở thành một luật sư đứng đắn theo đúng nghĩa của nó, dù trong thời gian hành nghề đã chứng kiến một số nhỏ luật sư (già, trẻ) đã làm cho nghề "thầy cãi" mang tiếng, nhất là vụ "án Đà Lạt" cũng như các vụ khác, khác nữa.

Nói như vậy không có nghĩa là chỉ có một số nhỏ luật sư hành nghề thiếu tôn chỉ đạo đức, mà còn cả một số nhỏ trong ngành thẩm phán cũng vậy, nhất là thẩm phán trẻ vì có thể là kiêu ngạo, lạm quyền hoặc có thể vì lý do khác đã làm mất truyền thống tốt đẹp đã có từ nhiều năm để lại.

Dù sao, đây cũng chỉ là những hạt cát không đáng kể, không thể làm ô danh ngành tư pháp VNCH.

Vì lý do đó trước đây tôi đã gửi đến quý vị bài thơ trào phúng tựa đề "Phiên Tòa" để diễn tả cảm nghĩ của tôi đối với những vị đó: (Xin đưa lại lên đây để vị nào chưa có dịp đọc để thưởng thức)

PHIÊN TÒA

*Được ngồi xử án giống lên ngôi;
Ghế lớn đệm nhung bảnh chọe ngôi;
Luật sư một điều thừa chánh án;
Tạt áo ra rồi, anh với tôi;
Dừng tưởng lúc nào mình cũng lớn;
Đến khi thất thế, thấy đơn coi;*

*Chẳng khác cọp nằm trong cũi sắt;
Gậm nhám thời gia lặng lẽ trôi;
Đến khi mình biết mình, quá trễ;
Điều chỉnh cái tôi đã muộn rồi.*
Vân Đình

Tuy nhiên có những vị mà riêng tôi, cũng có thể nhiều luật sư khác, rất kính trọng như Ông Chánh Nhất Đình Văn Huân, Chánh án Phòng Nguyễn Văn Hào (đã qua đời), Chánh Án xếp tòa Sơ Thẩm Saigon Trần Khương Trinh, Chánh án Ký Triệu Hóan, Trọng Tôn Thất Hiệp, và còn có các vị khác nữa.

Tóm lại, tôi xin xác nhận là không dám "vơ đũa cả nắm", vì trong ngành luật sư cũng như ngành thẩm phán cũng có người xấu và người tốt. Nhân dịp này tôi vinh danh những Luật sư và thẩm phán đáng kính của ngành tư pháp Việt Nam Cộng Hòa dù nó đã đi vào dĩ vãng.

Tôi mong muốn là trong tương lai sau khi nước nhà có được tự do dân chủ, đất nước Việt sẽ có được một chế độ tư pháp nói chung tốt đẹp như chế độ tư pháp của Việt nam Cộng Hòa mà tôi thường khắc khoải.
Xin gửi đến quý vị bài thơ Đường Luật sau đây:

LY HƯƠNG

*Bỏ nước ra đi đã lâu rồi;
Đêm nằm thao thức một mình tôi;
Nhớ nước đau lòng người viễn xứ;
Thương nhà xót dạ kẻ đơn côi;
Sóng gửi quê người, thân cô quạnh;
Nằm nhờ đất khách, phận nổi trôi;
Mong được thanh bình về quê cũ;
Tái lập luật xưa, nước phục hồi.*

Vân Đình

Thân Kính chào quý vị và xin hẹn gặp lại vào dịp khác.

Nguyễn Văn Đình